

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Viktora Kučery a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobců: **a) F. P., a b) S. P.**, oba zast. JUDr. Michalem Morawski, advokátem se sídlem Rybná 678/9, Praha, proti žalovanému: **Krajský úřad Pardubického kraje**, se sídlem Komenského náměstí 125, Pardubice, **za účasti:** Ředitelství silnic a dálnic s. p., se sídlem Čerčanská 2023/12, Praha, zast. JUDr. Ing. Milošem Olíkem, Ph.D., LL.M., advokátem se sídlem Na Pankráci 1683/127, Praha, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 30. 7. 2025, č. j. 52 A 27/2025-119, o návrhu žalobců na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

- I. Návrh žalobců na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti **s e z a m í t á .**
- II. Žalobcům **s e u k l á d á**, aby každý z nich zaplatil ve lhůtě **3 (tří) dnů** od právní moci tohoto usnesení soudní poplatek (podle zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, znění pozdějších předpisů) za návrh na přiznání odkladného účinku ve správním soudnictví, který činí podle položky č. 20 sazebníku soudních poplatků částku

1 000 Kč.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Nejvyšší správní soud obdržel ve shora uvedené věci dne 12. 9. 2025 kasační stížnost žalobců (dále jen „stěžovatelé“) proti v záhlaví označenému rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích (dále jen „krajský soud“), kterým krajský soud zamítl žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 3. 2025, č. j. KUPA-2768/2025-5.

[2] Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Pardubice ze dne 4. 12. 2024, č. j. MmP 160749/2024, o odnětí vlastnického práva stěžovatelů ke spoluvlastnickému podílu ve výši id. 1/12 každého z vyvlastňovaných k pozemkům evidovaným v katastru nemovitostí jako parc. č. 5169/13 o výměře 9589 m², parc. č. 5169/14 o výměře 1738 m², parc. č. 5169/30 o výměře 34 m², vše zapsáno na LV

č. 75461 pro kat. území a obec Pardubice, a ke spoluvlastnickému podílu ve výši id. 7/96 každého z vyvlastňovaných k pozemkům evidovaným v katastru nemovitostí jako parc. č. 5169/16 o výměře 860 m², parc. č. 5169/17 o výměře 528 m², vše zapsáno na LV č. 75460 pro kat. území a obec Pardubice za účelem uskutečnění veřejně prospěšné stavby „I/36 Pardubice, Trnová – Fáblovka – Dubina“ (vlastnické právo přechází na Českou republiku s příslušností hospodaření osoby zúčastněné na řízení).

[3] Součástí kasační stížnosti učinili stěžovatelé i návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Tento návrh odůvodnili hrozící nepoměrně větší újmou spočívající v definitivním pozbytí vlastnických práv k e shora uvedeným pozemkům. Zároveň uvedli, že tyto pozemky představují přístup k zbylým pozemkům vlastněných stěžovateli, na kterých probíhá zemědělská výroba. Ústavně zaručená ochrana vlastnického práva musí podle stěžovatelů převážet nad veřejným zájmem existence obchvatu.

[4] Žalovaný k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti uvedl, že v rámci vyvlastňovacího řízení bylo prokázáno, že veřejný zájem převažuje nad zachováním dosavadních práv stěžovatelů. Navrhl proto zamítnutí návrhu.

[5] K návrhu stěžovatelů se vyjádřila i osoba zúčastněná na řízení, která rovněž navrhla jeho zamítnutí. Poukázala na to, že v řízení před krajským soudem se odkladného účinku žaloby nedomáhali. Jejich tvrzená újma tedy patrně nepředstavuje tak intenzivní zásah do práv, jak uvádějí nyní. Dále pak zdůraznila, že vlastnické právo k vyvlastňovaným pozemkům stěžovatelé již pozbyli právní mocí rozhodnutí žalovaného, přičemž tuto skutečnost osvědčuje i zápis do katastru nemovitostí. Osoba zúčastněná na řízení rozporovala i argumentaci stěžovatelů stran přístupu na další pozemky. Tato otázka se řešila již ve vyvlastňovacím řízení a stěžovatelé nebyli schopni svá tvrzení doložit. Osobě zúčastněné na řízení je známo, že zemědělská činnost na těchto pozemcích probíhá i přes pokročilou fázi výstavby obchvatu. Argumentace stěžovatelů je tak lichá. Zároveň je zde podle osoby zúčastněné na řízení významný veřejný zájem, jelikož se stavba obchvatu nachází v pokročilé fázi (plánované uvedení do provozu je 5. 12. 2025). Její případné zastavení kvůli přiznání odkladného účinku by tak přineslo značné vícenáklady a související újmu.

[6] Podle 107 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek, Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přitom se užije přiměřeně § 73 odst. 2 s. ř. s., podle kterého lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[7] Na věc dopadá i zákon č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby strategicky významné infrastruktury, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „liniový zákon“). Podle § 4 liniového zákona „[j]e-li podána žaloba proti rozhodnutí podle zákona o vyvlastnění, přizná soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením žalobě odkladný účinek, jestliže je žalobce závažně ohrožen ve svých právech a přiznání odkladného účinku se nedotkne nepřiměřeným způsobem nabytých práv třetích osob a není v rozporu s veřejným zájmem.“ Toto ustanovení je v pozici

pokračování

lex specialis k § 73 odst. 2 s. ř. s., pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je tak nutno zkoumat jím stanovené podmínky.

[8] Je třeba zdůraznit, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti tam, kde kasační stížnost nemá odkladný účinek ze zákona, je mimořádným institutem, kterým Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není případně jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno obecně pouze pro případy, které zákonodárce vyjádřil v 73 odst. 2 s. ř. s., resp. v tomto případě v § 4 liniového zákona.

[9] Po zhodnocení důvodů uvedených stěžovateli a okolností projednávané věci dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nejsou v daném případě splněny.

[10] Stěžovatelé, kteří přiznání odkladného účinku navrhuji, mají povinnost tvrzení a povinnost důkazní, a je tedy na nich, aby konkretizovali a doložili (prokázali), jakou konkrétní újmu by pro ně výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly. Hrozící újma přitom musí být závažná a reálná, nikoliv pouze hypotetická či bagatelní. Tvrzení stěžovatelů musí svědčit o tom, že negativní následek, jehož se v souvislosti s napadeným rozsudkem krajského soudu obávají, by pro ně byl zásadním zásahem (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2015, č. j. 2 As 218/2015-50, či ze dne 29. 2. 2012, č. j. 1 As 27/2012-32).

[11] Hlavní argument stěžovatelů spočívá v tom, že výkon rozsudku krajského soudu by pro ně znamenal definitivní ztrátu vlastnického práva k vyvlastňovaným pozemkům. S tím nelze souhlasit. Podstatou fungování institutu vyvlastnění je odnětí vlastnického práva původnímu vlastníkovvi (stěžovatelům) a jeho převod na Českou republiku. Pozastavení účinků rozhodnutí žalovaného tak spočívá v odložení okamžiku účinnosti přechodu vlastnického práva do rozhodnutí soudu ve věci samé.

[12] Jak správně uvedla osoba zúčastněná na řízení, podle § 1114 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“), platí: *„Rozhodnutím soudu nebo jiného orgánu veřejné moci se vlastnického práva nabývá dnem, který je v něm určen. Není-li v rozhodnutí takový den určen, nabývá se vlastnického práva dnem právní moci rozhodnutí.“* K odnětí vlastnického práva stěžovatelů a jeho současnému přechodu na Českou republiku tak došlo již ke dni právní moci rozhodnutí žalovaného, jelikož to nestanovilo odlišný den, kdy by k němu mělo dojít. Skutečnost, že uvedený přechod vlastnického práva proběhl, lze seznat i z výpisů z katastru nemovitostí, které v rámci svého vyjádření předložila osoba zúčastněná na řízení a které osvědčují, že změna vlastnického práva byla do katastru nemovitostí zapsána dne 9. 5. 2025, tedy ještě před rozhodnutím krajského soudu ve věci samé. Z toho důvodu tak nelze odkladný účinek kasační stížnosti přiznat, jelikož údajný škodlivý následek (pro stěžovatele) rozsudku krajského soudu nastal ještě před jeho vydáním a samotný rozsudek na něm nic nezměnil.

[13] Dlužno dodat, že s ohledem na § 4 liniového zákona nemá podání žaloby odkladný účinek [na rozdíl od žaloby proti rozhodnutí o vyvlastnění podle § 24 odst. 3 písm. a) zákona č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě

(zákon o vyvlastnění), ve znění pozdějších předpisů, mimo režim liniového zákona – viz § 28 odst. 4 zákona o vyvlastnění]; ten lze přiznat pouze na návrh žalobce. Takový návrh však stěžovatelé u krajského soudu neučinili, čímž zdejšímu soudu fakticky znemožnili případné vyhovění návrhu na přiznání odkladného účinku právě proto, že jejich vlastnické právo k vyvlastňovaným pozemkům již zaniklo. Z toho důvodu se tak nelze zabývat ani další argumentací stěžovatelů směřující k nemožnosti přístupu na další pozemky v jejich (spolu)vlastnictví, což stěžovatelé nadto pouze tvrdí bez toho, aby jakkoli osvědčili toto ohrožení svých práv. Proto není splněna již první podmínka § 4 liniového zákona, tedy závažné ohrožení práv stěžovatelů, jelikož k jimi tvrzenému škodlivému následku (tj. ztrátě vlastnických práv) již došlo právní mocí rozhodnutí žalovaného.

[14] Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dle § 107 ve spojení s § 73 odst. 2 až 4 s. ř. s. návrh stěžovatelů na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti zamítl.

[15] Usnesení návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je pouze dočasné povahy, proto z něj nelze dovozovat jakékoli závěry ohledně toho, jak bude meritorně rozhodnuto o samotné kasační stížnosti.

[16] Pokud jde o uložení povinnosti zaplatit soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku (výrok II.), vycházel soud ze závěrů usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 6. 2024, č. j. 9 As 270/2023-21, č. 4616/2024 Sb. NSS, zejm. bodu [23], podle něhož tato povinnost vzniká dnem právní moci rozhodnutí, jímž bylo o návrhu rozhodnuto a v němž byla navrhovateli uložena povinnost soudní poplatek zaplatit. Proto je soud ve správním soudnictví v usnesení o návrhu na přiznání odkladného účinku současně povinen výrokem uložit povinnost zaplatit poplatek za tento návrh, a to ve výši 1 000 Kč podle položky 20 sazebníku poplatků. Tento soudní poplatek je splatný do 3 dnů od právní moci rozhodnutí, kterým byla povinnost poplatek zaplatit uložena (§ 7 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů).

[17] Ve věcech správního soudnictví je poplatníkem poplatku za řízení ten, kdo podal kasační stížnost [§ 2 odst. 2 písm. b) zákona o soudních poplatcích]. Účastníci řízení, kteří učinili společný návrh, vystupují v řízení jako samostatní účastníci, proto každý z nich zvlášť je povinen zaplatit soudní poplatek (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 8. 2011, č. j. 1 As 74/2011-251, č. 2410/2011 Sb. NSS). To znamená, že každý ze stěžovatelů je jednotlivě povinen zaplatit soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku ve výši 1 000 Kč, a tudíž výše tohoto poplatku za oba stěžovatele celkem činí 2 000 Kč.

[18] Soudní poplatek lze zaplatit:

- v hotovosti na pokladně Nejvyššího správního soudu
- bezhotovostně převodem na účet soudu číslo: **3703 – 46127621/0710**, vedený u České národní banky, pobočka Brno. Závazný **variabilní symbol** pro identifikaci platby je: **1050419925**.

pokračování

P o u ě n í :

Pokud úhradu soudního poplatku provádí **jiná osoba než povinná**, je nutno do zprávy pro příjemce na příkazu k úhradě uvést, za koho se úhrada provádí.

Nebude-li soudní poplatek ve stanovené lhůtě zaplacen, bude jej Nejvyšší správní soud **vymáhat**.

Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 8. října 2025

JUDr. Viktor Kučera
předseda senátu